

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 5.—
Pe 1/2 an c. 2.50
pentru
Romania și Streinatate
Pe an cor. 10.—
Un nr. 10 fill. —

OLTEANUL

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

INSERTIUNI

se primesc cu
prețuri reduse.

Scrisori nefran-
cate se refuză.

Manuscripte nu
se înapoiază.

Director: DR. IGAN ȘENCHEA.

REDACTIA și ADMINISTRAȚIA:
Făgăraș, Vâr-tér Nr. 47, (casele I. Peia).

EDITOR-PROPRIETAR:
CONSTANTIN POPP.

Nu avem conducători?

Noi — Românii — numai cu ajutorul conducătorilor harnici și iscușiți cari sunt cu tragere de inimă către națiune, putem să ne creăm o soartă mai bună și vrednică de timpul în care trăim. — Să solicitează așa de des această trebuință vitală și pe cât o solicităm de des, pe atât ea pare-că își pierde tot mai mult strălucirea.

Nu ne îndoim, că va veni, poate-că și acel timp, când cei chemați, să nu mai aștepte îmbolduri din afară, solicitări sau gădiliri.

În situațiunea politică-economică de azi, numai străduința și râvna de a ne desmeteci, mai pot fi un călăuz adevărat și ducător la scop, pentru noi — Românii — năcăjiți și asupriți.

Numai o reculegere sufletească, mai poate forma pentru noi puntea mântuitoare și fericitoare. Este așa de rar, când auzim aceste sincere cuvinte din gura intelectualilor noștri. S'a zis de atâtea-ori, că intelectualii trebuie să fie concreșcuți sufletește cu poporul din care își are rădăcina.

Și trebuie să constatăm — nu cu satisfacție — că conducătorii poporului nostru sunt așa de mașteri, față de poporul căruia îi servește, încât la alte națiuni nu să pomenește, și sunt cu mult mai nainte în toate direcțiunile.

La noi, egoismul și interesul material sunt două artere, ce taie entuziasmul încă din germene. — Chiar și parte mare din preoți și învățatori, nu mai lucră din propriu îndemn și cu dragoste pentru popor, ei sunt duși pe aripile materialismului, ei pare-că tind a deveni niște ghitare, cari sună numai la auzul și vederea argintului, ori-că fac servicii numai din râvna de a ajunge la situații materiale, neglignând cu deabinele interesele mari de obște.

Râvna de a-și creia cineva poziții materiale a tocit cu totul cu deabinele platforma idealismului.

Așa nu e bine. — Această procedură din partea conducătorilor, tinde a deveni o armă de corupție pentru cei, ce o practică. — Azi să dă, așa de des, privilegiul a vedea cum

conducătorii noștri întreprind acțiuni, numai dacă acelea sunt împreunate cu vre'un oare-care câștig material.

S'ar putea zice deci, că nu mai avem conducători, cari să lucre din curata dragoste pentru popor.

Buze avem, ca să propovăduim, dar nu avem inimă să efectuum.

Ici-colae dacă mai găsim câte un adevărat sfetnic al poporului, care să nu fie orbit de strălucirea argintului, și acela, dacă lucră depășind limitele unei activități normale, este zeflemizat sau torturat de aceia cărora nu le bate pulsul pentru prosperarea poporului.

La noi trebuie să fii bun psiholog și bun sociolog, ca să cunoști pe adevărații conducătorii dintre pigmeii materialişti — buni de gură.

Oare istoria cu tablele sale largi să nu ne poată da nici un exemplu de însuflețire, nici un exemplu care să ne călăuzească în viață? — Ba da.

»Pe Theseus îl venerau mai ales Atenienii. Ei adevărat trimiteau până atunci ficiori și fete, ca tribut Minotaurului mănecător de oameni de pe insula Creta. Acest monstru locuia în zidirea numită labirint. — Theseus s'a rugat de tatăl său, regele Atenei, să-l trimită și pe el cu tinerii meniți pentru jertfă. De oare-ce labirintul era de așa zidit, că nimenea nu se putea orienta în coridoarele lui cruceș-curveze, fca regelui din Creta, *Ariadna*, a dat într'ascuns în mâna lui Theseus un fir de ață, pe care el l'a legat din'afară la intrare. — Theseus a omorât monstrul, a scăpat patria sa de tributul de oameni și cu ajutorul firului a eșit afară. Pe tatăl său nu l'a mai aflat în viață și deci el a devenit rege. El a făcut din Atena capitala peninsulei Attica.»

. . . . Unde să mai găsim și noi — Românii — o Ariadnă, care să ne scape din încurcăturile sociale, în cari ne aflăm.

. . . . Unde să găsim și noi pe acela, care să vegheze la căpătâul aspirațiilor noastre?

Sunt palide nedejdile noastre spre un viitor mai bun, mai dulce. — Sunt veștejite aspirațiunile noastre, ce ar fi menite a îndrepta pașii noștri în spre un viitor mai fericit, din cauză că aceia conducători în a căror mână este pus destinul și conducerea poporului — inimi au, dar — nu bat, suflet au, — dar, nu mișcă, — nu încălzește. — De stul de trist.

Din cele trei milioane de Români — nu e vorbă — vre'un Theseus sau doi, dar acesta e un număr dispărent, față cu cifra amintită.

Străduința și entuziasmul conducătorilor noștri ar trebui să se macine și dapene pentru popor, pentru poporul ce așteaptă indemn și ajutor în toate daraverile sale, de cari este împresurat.

Suntem o oștire fără conducători vărsați și miloși, față de cauzele mari românești.

Ceasul redeșteptării culturale a sunat de mult. Conducătorii să ia în mână *crucea trezirii* a poporului, *crucea jertfirii* pentru deaproapele, pentru că aceasta este crucea mântuitoare.

Cu scânteia însuflețirii pentru adoptarea de dogme culturale — porniți înaintea acestei plebe desnădăjduite.

Gimbășanul.

Încercarea Episcopului Maior de-a înființa la Făgăraș un nou gimnaziu românesc.

Grigorie Maior în tot decursul episcopatului său (1772—1782) a purtat grije bună de școli.

Sub el școlile din Blaj s'au reînnoit, și învățământul acomodat ordinilor mai înalte se ținea de același nivel, cași în alte școli semilare din patrie.

Prin a sa hărnicie școala de obște din Blaj s'a înălțat la rangul de școală normală. Și în aceeași vreme s'au ridicat număratoase școli naționale românești și la sate.

Dar proporțiile largi, îndrăznețe, în cari lucra Episcopul Maior pentru promovarea culturii la neamul său, reiasă mai vârtos din planul său măreț de-a înființa la Făgăraș o școală mai mare: un gimnaziu și un convict pentru 100 băieți, ca și în acest colț de țară să se răspândească învățăturile românești.

*

Încă la incuputul episcopiei sale Grigorie Maior a fost pus în Făgăraș bază unei școli modeste, care voia să o lărgească, — în gimnaziu.

La 1774 el solicita la împărăteasa Maria Terezia un fond pentru susținerea a lor doi învățători la școlile din Făgăraș.

Împărăteasa, se vede nu era streină de-a împlini o cerere justă, dar mai dorea unele lămuriri, comunicate Episcopului prin rescriptul dela 17 Sept. 1774.

Mai ales cu privire la trei lucruri cerea să fie informată:

1. Că are persoane potrivite pentru a preda în școală, și rechizitele de lipsă?
2. Că nu ar fi consult să se așeze o astfel de școală mai la mijlocul țării?
3. Și în urmă cerea ca despre fondul cumpărat deja în Făgăraș să i-se trimită un plan detaiat, și o specificare minuțioasă despre toate, câte ar mai fi de dorit.

Episcopul în reprezentanța sa cătră Augusta Curte, cu dto Făgăraș 29 Ianuarie 1775 răspunde la toate pe larg și a-nume:

1. Relatează, că are deja persoane potrivite și capabile pentru a preda — după trebuința clerului și poporului românesc, — științele necesare la serviciul divin și la slujbele de stat. În privința studiilor scrie, că are cărțile până acum obișnuite, iar cărțile după noul metod scrise, îndată după ce le va primi, se va îngriji să se traducă în românește și să se introducă pe rând.

2. Arată, că Făgărașul e cel mai potrivit loc pentru astfel de școli. Școli pentru poporul român, din principatul Transilvaniei, în mare parte întors la sf. unire, în tot locul sunt de lipsă, dar mai mult se simte lipsa școlilor în ținutul Făgărașului în însuși locul catedral al episcopiei, parte pentru numărul cel mare al uniților, parte pentru alte împrejurări. Tinerimea de ambe sexe foarte numeroasă din ținutul acesta locuit nu numai de oameni de rând, ci și de boeri și militari grănițeri, e sătoasă după învățătura și dorește cu foc să capete o creștere mai bună. Dovadă școala dela Făgăraș deja introdusă, în parte, care e cercetată chiar și de fiii neuniților.

Fundate și fixate după trebuință, aceste școli au să închidă calea și să delătore ansa tinerimei române de-a trece, din cauza învățăturilor, în Muntenia, de unde se întorc de obicei ca popi și dascăli, aducând cu sine în Ardeal venitul șismei, prin care înficiază țara în toate părțile, spre cea mai mare pagubă a păcii publice și a bisericii unite.

E nevoie să se ridice în Făgăraș aceste școli, pentru că aci este deschisă calea șismaticilor inmigrați; pentru că aci în apropiere este acel făimos suburbu brașovean al Grecilor, numit Bulgárszeg (Șcheiu), adăpostul șismaticilor, de unde și celalalt popor din internul principatului, rătăcit în credință, s'a îndătinat să aștepte foarte mult.

Drept aceea, parte pentru a închide drumul impostorilor inmigranți, și a le pune stavilă, parte pentru distrugerea Babilonului, sau — ce e mai sigur — până se va sana răul, pentru turburarea lui, școlile ce se vor ridica aici, cu ajutorul lui Dumnezeu, vor fi un zid puternic în apărarea moralei, și un ochiu de pază al patriei.

3. Fondul și casa din Făgăraș, vor servi nu numai pentru școli, ci va servi de

locuință și pentru Episcopul, când se va abate și pe aici, și pentru vicarul foraneu, care va fi mai mare peste școli, și în parte, și peste afacerile bisericesti.

Fondul cumpărat în lungime are 20 orgii, în lățime 9. În acest fund este o casă de peatră cu 2 chilii și cu celar, provăzută pentru Vicarul foraneu și pentru Episcopul, când va veni pe aici. În curte este și altă casuță umilă de lemn, care deocamdată din necesitate este aplicată pentru tinerimea școlastică.

Cu acest fund în legătură mai sunt alte două de aceeași întindere, cari se pot cumpăra cu 500 Rfl.¹⁾ Pe aceste funduri la loc de frunte, dela biserică în depărtare de 80 pași, se poate zidi comod orice gimnaziu ilustru. Pe lângă aceasta, chiar la poarta cincturei bisericii se mai află încă un fund de vândut, cu casă dublă și curte destul de comoadă, pentru 500 Rfl. Această locuință pentru paroh ar fi destul de potrivită, și într'adevăr necesară, deoarece parohul unit nicăiri n'a putut obține un fund parohial.

La aceasta ar fi delipsă următoarele:

1. Pentru 3 profesori — doi pentru limbile română, maghiară și latină și unul pentru cea germană — 3 chilii.

2. Trei, sau cel mult patru sale mai spațioase, cari acum ar fi a se ridica pentru, patru școli.

3. Pentru fiecare Profesor 150 Rfl. la an, pentru toți trei 450 Rfl.

4. Dacă nu mai mulți, cel puțin 100 școlari mai săraci să se împărțesească de pâine, spre care scop s'ar requira la an 600 gălete de grâu, cari computând găleata în calcul mediu cu 2 Rfl., ar face 1200 Rfl.

5. Pentru Vicarul foraneu 300 Rfl. La oaltă: pentru un Vicariu, un paroh, 100 tineri și trei profesori ar fi de solvit în fiecare an 1950 Rfl. În scopul acesta s'ar putea aplica foarte util, fără nici o scădere sensibilă a Erariului, decimele regii a următoarelor trei posesiuni: Calbor și Boholt din scaonul Cincu mare, și Șona din scaonul Cohalmului, toate trei situate aproape de Făgăraș.

În ce privește cheltuelile cu zidirea celor 6 sau 7 chilii pe seama profesorilor și școlilor, acestea mai bine le va ști Arhitectul.

În sfârșit pentru cele trei funduri, ce ar fi a se cumpăra, odată pentru totdeauna ar veni 1000 Rfl.¹⁾

*

Planul măreț însă na succes.

Națiunea săsească, mai ales din districtul Brașovului, contrară unirii, căuta să împiedece înființarea acestor școli, zicând, că ar fi mai conștient să se ridice aceste școli în alte centre ale țării, la Cluj, ori airea.

Asemenea s'au pus pedeci, precum Episcopul prevedea înainte, și din partea Guvernului.

Iar omenii Episcopului, Conte Kornis și Baronul Pikler din Viena, de astădată nu-i puteau folosi: rezistența contrariilor era mai mare, decât toate argumentele cuminte aduse la Împărăteasa.

Dar Grigorie Maior, dacă n'a putut ridica gimnaziul și convictul din Făgăraș, în schimb și-a revărsat întreagă dragostea asupra școlilor din Blaj și a cheltuit tot au-

¹⁾ Un Rfl. (florei Renens) 60 cruceri.

rul sufletului său mare, pentru elevii săraci dela școlile din Blaj.

Încă în același an el înființă fondu de pâine din Blaj, pentru 200 băieți, care cu puțină întrerupere pe vremea Metropolitului Șuluțiu a rămas până azi, alinând foamea la mii și mii de școlari lipsiți în cursul învățaturii.

Astfel Episcopul Grigorie Maior totuși a rămas unul dintre cei mai mari Mecenați ai școlilor românești din Ardeal.

„Unirea.”

Dr. Ioan Rațiu.

Monografia bisericii și școlilor române din Făgăraș.

Momente mai însemnate din trecutul bisericii și școlii din Făgăraș, de ambele confesiuni, greco-orientală și greco-catolică.

(Urmare).

Despre reuniuni.

În Făgăraș reuniunii (societăți) întemeiate de genul român au fost: *reuniuni culturale, reuniuni de bani, și reuniuni de consum* și acum e pe cale a se înființa și o reuniune de meserii pe urma cehiului de timari istoric, iar despre reuniunea de agricultură și cea de lectură, acestea fiind întemeiate de legea statului și de streini, numai le amintesc, deși sunt membrii români în număr suficient în ele, cari însă nu mai contribuiesc cu taxe fără de-a putea avea și folos din ele. —

În timpul mai recent, au mai răsarit tipografii române și librării române.

Reuniuni culturale au fost și sunt: *„Reuniunea învățătorilor români gr. or. din districtul Făgărașului”, „Reun. învățătorilor rom. gr. cat. din vicariatul Făgărașului”, „Reuniunea femeilor române gr. or. din Făgăraș și jur”, „Reuniunea femeilor române gr. catolice din Făgăraș și jur”, „Conferența preoților români gr. or. din protopresbiteratul Făgărașului”, „Sinodul (întru-nădăruș) anual al preoților români gr. cat. din vicariatul Făgărașului”, și societatea de diletanți români „Progresul” din Făgăraș.*

Reuniune de bani, este una singură până acum: „Furnica cassă de economii societate pe acțiuni” în Făgăraș. — Și este în perspectivă a se face și o *filială a „cassă de economii societate pe acțiuni” Olteana din Viștea inferioară în Făgăraș.*

Filiala reuniunii de consum „Concordia” din Făgăraș din 1896—1898 o pomenesc numai pentru istorie, căci se știe ce sfârșit a avut, rămânând acționarii păgubiți. Fericitul conducător al „filialei Concordia” reuniune pe acțiuni de consum în Făgăraș *Ioan Peia* răposat în 1910, near putea istorisi mai bine, cum s'a rescumpărat marfa acestei filiale în 1898, — cumpărând-o ieftin, și plătind-o numai mai apoi în rate.

Reuniune pentru meserii în Făgăraș, așa ca cea din Brașov pentru spriginirea învățăcelilor și sodalilor români meseriași, sau ca cea din Sibiu, care se bucură în prezent de o activitate și dezvoltare exemplară, e vorba de a se înființa acum și în Făgăraș, care și-au făcut și statutele și sau trimes spre aprobare la Inaltul Minister, prin d-l Constantin Popp, proprietarul ziarului, ca președ. adhoc și prin d-l Ilarie Debău, contabil de bancă, numai bieți meseriași români din Făgăraș, nu s'au putut afla până în prezent

conducătoriul, care și-l alege în persoană capacitatului catihet român gr. or. din Făgăraș *Ilie Beleuță*. — care s'a mai ocupat și cu ideea înființării unei *sale de lectură românească* în Făgăraș și cu alte lucruri folositoare neamului nostru.

Iar țechiul român al tăbăcarilor (timarilor) îl pomenesc numai pentru istorie deși tot se mai ține oare cari întruniri.

Vom vorbi dar numai despre *reuniunile învățătoarești, despre conferențele preoțești, despre reuniunile de femei* și despre societatea de diletanți „Progresul”, și despre societatea de bani „Furnica”. arătând istoricul lor, cum s'au dezvoltat până azi.

Apoi voi mai pomeni câte ceva și despre alte instituțiuni românești în Făgăraș precum despre *cehiul tăbăcarilor, despre tipografia românească, foile române, librăria română, comerțul român, meseriașii români, ospătăria română și alte.*

Despre reuniunile învățătoarești.

A. Reuniunea învățătorilor români gr. or.

Statutul organic votat, și întărit de împăratul Austro-Ungariei și regele nostru, Francisc Iosif I-ul, la 1869 în §-ul 130 dispune ținerea de conferențe învățătoarești conduse de bărbăți aleși. —

Astfel de conerinte s'au ținut și în Făgăraș, cu învățătorii români gr. or. din 1810—1880 sub diferiți conducători denumiți de conzistorul, dintre cari amintesc cu plăcere pe Iacob Urdea, bărbat luminat paroh gr. or. în Grid și Ioan Petric, director școlar din Săcele, sub cari încă ca student am participat la aceste conferințe dascălești ținute în Făgăraș, în 1876—1880.

Erau adevărate foculare de cultură aceste întruniri dascălești, de pe timpul acela, și învățătorii, cari participau la aceste conferințe, cari țineau câte o săptămână, la sfârșitul instrucțiunii căpătau *Atestate de frecvență* cu calcul. Am căpătat și eu un astfel de atestat, — și eram mândru că-l am.

Dascălii de pe sate din protopresbiteratele Făgăraș I, Făgăraș II, Agnita și Cohlalm, soseau la Făgăraș cu merinde în straițe, pre mai multe zile, și se încuartirau mulți dintre ei și în comuna Galați lângă Făgăraș. Erau toți îmbrăcați românește, și cei mai bătrâni purtau plete (păr lung retezat).

Sedintele conferinței se țineau în sala cea mai mare a școlii române confesionale gr. or. din Făgăraș, ce rămăsese bine arangată, după opunerea școlii „Radu Negru”, iară în celelalte două încăperi ale acestei școli se ședea Domnul comisar al conferinței, ocupat continuu cu luarea protocolului dimpreună cu notariul ales al conferinței.

Dascălii de pe sate ascultau cu deosebit interes instrucțiunea dezvoltată în sedintele conferinței, — și foarte puțini dintre acești luminători ai poporului puteau vorbi câte ceva în conferință. De aceea, cei cari se distingeau prin ceva activitate, căpăta premiu dela Conzistoriu, precum au căpătat învățătorii din Galați *Petru Marhao*, care foarte sau bucurat de cinstea căpătată. —

Imi aduc aminte, că cel mai guraliv în conferință pe atunci era învățătorul *Branște* din Beclean, care era mult admirat de colegii lui și care a ținut și o predică în biserica română gr. or. din Făgăraș,

despre care multă vreme poporul credincios a tot amintit, laudându-l.

Nicolae Aron
preot gr. or.

(Va urma).

Ce vreau „Bunii Templieri“ ?

Pe cât e de frumoasă și laudabilă mișcarea antialcoolică, pornită de nește tineri însuflețiți, pe atât nu e la loc amestecul „Bunilor Templieri” având unul și același scop.

Iată de ce: Mișcarea pornită are două izvoară puternice, unul religios, și are în vedere nutrirea și întărirea credinței strămoșești, altul e național, și urmărește slăbirea influinței alcoolului asupra trupului și asupra averii noastre românești.

Acestea sunt motivele, cari au îndemnat pe bravii tineri, să facă începutul frumos ce l'au făcut.

Vin însă »Bunii Templieri« și prin graiul unui »Veritas« și a d-lui Stoenescu, vreau să ne atragă în atmosfera lor. Aceasta să vede deacolo, că d-l Stoenescu într'un răspuns dat dlui »Giglio«, aduce înainte nește principii, cari dacă nu să află și la păgâni, atunci de bună seamă le au toți oamenii, cari se numesc creștini. Dar sub numele de »creștin« se cuprind o mulțime de religii, ori mai bine zis secte; nouă însă nu ne trebuie altă credință, decât cea strămoșească, de aceea noi chiar pe lângă »crucea« și »rugăciunile« și »iubește pe deaproapele tău« amintite de d-l Stoenescu, mai pretindem și alte lucruri, cari ne deosebesc de alte secte și pe cari »Bunii Templieri« nu le au.

Nu ne împăcăm de altă parte nici cu viața aceea internațională a »Bunilor Templieri«, pentru că avem destule rane de lecut la noi acasă.

Dealtmintrelea nici desmintirea părerea ce vrea s'e dea dl Stoenescu privitor la aceea că: »Bunii Templieri« nu urmăresc tendințe francmazonice, nu e chiar succasă, fiind că însuși ne spune, că preoții, cari au fost în ordul lor, au repășit, ceea ce nu se poate explica altmintrelea decât, că ajungând acei preoți în atmosfera infectată a »B. T.« au văzut că e incompatibilă cu învățăturile, ce trebuie să le predice ei în biserică deaceia au fost siliți să repășească.

Așadară clericii ardeleni spunând că »B. T.« profesează în ascuns francmazonismul, cred că nau exagerat, ci au spus curatul adevăr.

Iar, ca dovadă că ordul »B. T.« lucră tot în ascuns, poate servi cazul unui student, care dorind să cunoască mai deaproape organizația și principiile »B. T.« s'a adresat unui conducător de al lor, care i-a răspuns că statutele societății lor pot fi cunoscute numai de cei cari sunt membrii.

Tot astfel a pățit un altul, care a scris chiar d-lui Stoenescu în chestia aceasta, dar și dumnilui s'a ferit să descopere adevărul.

Din toate acestea se vede, că ordul »B. T.« urmărește tendințe ascunse, fie acelea de orice natură.

Nici chiar numele marelui arhiepiscop Andreiu Șaguna, ce la'u dat unei loje de-a lor din Sibiu, nu le nobilitează uneltirile ascunse, ci înseamnă, că au o cutezanță prea mare, când sub numele unui venerat ortodox vreau să-și ascundă veninul învățăturilor și principiilor lor preverse.

Așadară caute-și »Bunii Templieri« alți oameni, pe cari să-i amăgească și cari să lupte pentru principiile lor, și nouă să ne dea bună pace, căci noi luptăm, pentru credința și legea noastră strămoșească.

— finis —

Unele — Altele.

Dacă toate lucrurile cari să efectuesc la noi, fie acele sociale ori politice, nu le voi privi cu ochi unui simplu spectator, ci vom cerca a intra în cele mai amănunțite detalii a vieții noastre, (înțeleg la românii din Ardeal) vom putea abține trista convingere, că tot ce să face la noi, să face aproape exclusiv din interes. Dacă vei voi ca să-ți faci o judecată dreaptă despre o persoană oarecare, fie aceea cât de bine meritată, și din acest motiv vei cerca să afli unele informațiuni, dela singuraticile persoane te vei convinge îndată, că din tot ce ai fost fericit să auzi, nu te poți alege cu nimic, așa sunt de divergente și întratât să bat în capete toate informațiunile primite — încât durere — vei fi tot așa de nedumerit ca și la început. Până când unul te ridică până la ceriuri, te face un orator splendid, o capacitate rară, un om care știe reprezenta, om cu cultură europeană, om desăvârșit etc. etc. până atunci celalalt îți detrage toate, te face un nime și un nimic.

Și dacă ai fi dăruit din partea bunului D-zeu să glăsuiești chiar cu gura sf-lui Ioan gură de aur, tot ești nimic, în cazul cel mai bun un închipuit, un om de paradă etc. Și pentru-ce până-ce unul mă face rege neîncoronat, celalalt mă nulifică cu un gest desprețitor? Motivele sunt foarte simple, unul nu are nici un interes să mă aprecieze, ori nu are nici o legătură cu mine, ori nu mii prietin, ori pur și simplu nu-i convine făura mea, precând celalalt e condus chiar din motivele contrare.

Și acesta-i păcatul ce-l mai mare la noi, că nu ne știm aprecia, respective ne-am ști, dar nu voim, căci suntem prea egoiști. Înaintea noastră nu-i nime nimic, dar în schimb noi unul fiecare neînchipnim că suntem tot atâtea stele lucitoare pe horizontul albastru. Seneca până acolo mergea în adorarea conaționalilor săi și așa respect adânc avea față de suflete mari, că de câteori era în societate și auzea pomeninduse numele lui Plato ori a lui Socrate se ridica în picioare. Ce gest admirabil! Și noi unde ținem noi? Dar să sperăm toate cele mai bune, să sperăm că cu timpul ne vom putea scutura de aceasta boală urâtă, care și-a aflat teren între mulți ai noștri, și la care au contribuit în parte și împrejurările nefavorabile între cari trăim.

*

În zilele acestea în Blaj, a avut loc alegerea unui nou membru în direcțiunea băncii »Patria« în locul regretatului medic arhidiececan Dr. Alexandru Pop. Au aspi-

rat mai mulți inși. Ca unul mai demn, care ar fi satisfăcut dorințele românilor de bine a fost Dl. Dr. Daniil Sabó, distinsul adv. din Blaj, sufletul oricărei mișcări culturale ori naționale din acel oraș. E unul din acei români, cari cuprind în inima lor largă cu cea mai curată dragoste tot ce-i românesc.

*

În 12 Febr. tot în Blaj, în ziua de Trei-Sfinți, s'a ținut balul filantropic al studenților. În anul acesta, ca și în cei precedenți petrecerea a reușit bine. Sala a fost frumoasă și cu gust aranjată. A luat parte lume multă, elegantă, atât din Blaj cât și streină. Și deși din loc au lipsit mai multe familii, totuși petrecerea nu a suferit nimic din nivelul ei. Dintre frumoasele regine au debutat D-șoarele Beamice Ilea din Cluj, și D-șoara Cormoș din Gerbenis (I. Murăș-Oșorhei).

Coresp.

Războiul.

La Adrianopole Bulgarii au bătut cuctunurile cetatea. Turcii sau apărat cuvirtute. În Peninsula Galipoli nu departe de Bulair. Pe când știrile bulgare spun că Turcii s'au retras cu perderi mari, cele turcești arată că bulgarilor le-au luat mai multe poziții însemnate.

Bulgarii au fost siliți de vasele de războiu turcești să părăsească Silivri de pe coasta mării Marmara.

Alte ciocniri s'au dat pe linia Ceatalgea-Deocos-Midia unde turcii ar fi luat mai multe înălțimi ocupate de bulgari.

Bulgari s'au retras dela Ceatalgea spre a se întări la Cherchoi și la Chioriu.

În Epir, grecii au fost bătuți în jurul Iamei, pierzând vre-o 2000 oameni.

La Scutari sârbii și muntenegrenii cu mari jertfe de oameni au putut ocupa Baldapol. Acum se dau noi asalturi la forturile Tarabos și Berțida poziții tari lângă Scutari.

Cerculă din nou știri, că în săptămâna aceasta armata română va fi mobilizată, deoarece Bulgaria, cu toată intervenția puterilor, nu e aplicată să satisfacă cererile îndreptățite ale României.

Berlin, 16 Febr. n. Intr'o notică, vădit inspirată, marele ziar „Lokalan-zeiger” publică următoarele:

„Din cauza nerăbdărei foarte explicabile a României, cât și din cauza oțitudinei șovăitoare a guvernului bulgar, puterile triplei alianțe împreună cu alte puteri au făcut demersuri la Sofia, dând guvernului bulgar sfatul să fie mai conciliant față de dorințele României. Dacă această intervenție a marilor puteri va rămânea fără rezultat, nu mai încapă îndoiala, că curentul radical va crește în România și mai curând sau mai târziu se va transmite și asupra unei părți a cabinetului.

D-l Beldiman ministrul român la Berlin, a declarat unui ziarist următoarele:

Raporturile dintre România și Bulgaria sunt foarte încordate de câteva zile. Majoritatea opiniei publice române e îndârjită din cauza politicii de trăgănare a Bulgariei. D-l Ghica continuă tratativele, deși nu sunt multe speranțe pentru o soluție satisfăcătoare. În chestia rectificării graniței Dobrogei e interesată nu numai România și Bulgaria, ci întreaga Europă.

D-l Beldiman și-a exprimat convingerea, că România nu va eși păgubită din aceasta criză. România își va întări pozițiunea la Dunăre și în urma încheerii păcii importanța României în Orient va spori.

Constantinopol, 17 Febr. n. Bulgarii au fost respinși la Balair. Cu toate acestea luptele continuă cu mare înverșunare și se așteaptă o luptă decisivă.

Din Ceatalgea a sosit aici următorul raport telegrafic: Armatele turcești au înaintat 6 kilometri peste linia de apărare dela Ceatalgea și au ocupat pozițiile întărite, părăsite de Bulgari, fără a întâmpina opunere. În șanțurile întăriturilor, Turcii au găsit 420 cadavre bulgare.

Armata de asediu bulgară a întreprins Duminecă un atac general asupra forturilor de cârmă răsărit ale Adrianopolului, care a fost însă respins.

Bulgarii se întăresc pe linia Midia, Sinekli, Rodosto. Calea ferată e liberă pân la kilometrul 65, adică 4 kilometri înainte de Ceatalgea.

Biroul presei comunică, că eri muntenegrenii, cu 16.000 oameni și număroase tunuri au atacat fortul Tarabos la Scutari; trupele turcești au ripostat în mod energic și muntenegrenii au trebuit să se retragă lăsând șase tunuri în mâinile turcilor. Muntenegrenii ar avea 3000 de răniți.

București, 18 Febr. În urma diferitelor comunicări primite în ultimele 24 de ore de cârmă guvern din Sofia, chestiunea diferendului românobulgar cere o nouă amănunțită și foarte urgentă examinare, ceace necesitează un consiliu de miniștri și consultarea suveranului.

DIN ROMÂNIA.

— A. S. R. Principele Carol a plecat la Berlin, spre a raprezenta pe M. S. Regele la botezul nepotului M. S. Împăratului Germaniei.

— Camera și Senatul au votat proiectul de lege asupra spionajului în timp de pace.

— Liga culturală din București a serbat în chip deosebit ziua de 24 Ianuarie. Un public numeros a ascultat la Ateneul Român conferința d-lui S. Mehedinți „Ochii spre miazăzi”, corurile patriotice și ariile naționale cântate cu ael prileji. Au dat concursul: orchestra și corul conservatorului, al seminarului central și al azilului Elena Doamna.

— Asemenea serbări s'au mai făcut la școalele primare și secundare din Capitală, în prezența profesorilor, a elevilor și a părinților.

— La 27 Ianuarie s'a inaugurat prima școală de adulți a soc. ortodoxe române în cartierul »Cărămidarii de jos« din Capitală, în presceța comitetului central al acestei societăți.

— Dl ministru N. Xenopol, rulează actualmente la un proiect de lege privitor la industria casnică. Ministrul comerțului și-al industriei are intenția să prevadă în noul proiect un consiliu superior al industriei casnice, care să fie format din douăzeci și cinci de doamne române. Rolul acestui consiliu este să deștepte în această industrie simțul inițiativei private.

— Facultatea de științe din București a reales pe d-l Dr. C. I. Istrate, ca decan.

— Dela direcția serviciul sanitar s'a comunicat un caz de o extremă gravitate. După informațiile primite stau să între în România mii de bulgari isgoniți cari fug din Bulgaria de foame, care îi nimiceste. Populația regatului bulgar, fiind amenințată, din cauza războiului balcanic, să piară de foame, își căuta refugiul în România. Deoarece sunt temeri, ca acești refugiați să aducă cu ei și vibrionii holerei în România, direcția serviciul sanitar a luat mai multe dispozițiuni, cari privesc pe emigrații bulgari. A dispus întrealtele, ca orice strein venit din Bulgaria să nu poată pătrunde în România, decât prin porturile Măgurele, Calafat și Giurgiu. Fiindcă s'a observat că intră în țară și mulți sârbi, acestora li s'a rezervat printre libera trecere numai prin porturile Severin și Calafat. În aceste puncte de frontieră se vor construi pavilioane și lazarete, în cari orice nou venit va fi ținut în carantină timp de 5 zile.

NOUȚĂȚI.

De-ale administrației.

— Rugăm pe toți acei stimați domni, cărora s'au trimis foaia „Olteanul” și sunt în restanță pe 1-2 ani, și pe acei stm. domni, cari în fața judecătoriei au cercat să se scoată de sub sarcina plății abonamentului foaiei cu diferite minciuni, să ne trimită restanțele ce le au, în decursul acestei săptămâni, că-ai dacă nu, vom fi siliți fără cruțare a face pași pe cale neplăcută a încasa dela restanțieri. — Având mari cheltueli cu tipografia, redacția și administrația etc. — Nu să mai poate aștepta.

Administrația „OLTEANUL”.

— Instalarea noului episcop gr. cat. de Lugoj. Dumineca trecută s'a săvârșit cu mari ceremonii actul instalării noului episcop al diecezei românești unite din Lugoj. Desfășurarea actului s'a început prin sunetele de clopote la oarele 9 dim. în biserica catedrală, asistând numeroase fețe bisericesti și civile, între cari și P. S. Sa Dr. Miron Cristea episcopul diecezan rom. gr.-or. din Caransebeș, Dr. Ioan Băltescu primarul Lugoșului, Dr. Medve Zoltán prefectul comitatului Caraș-Severin. După îndeplinirea ceremonialului religios, P. S. Sa a cetit publicului de față pastorala îndatinată, plecând apoi la reședința episcopescă să primească delegațiunile. După a-

miazi, la oarele 2, P. S. Sa a dat in hotelul „Regele Ungariei“ o masă cu 500 de tacămuri. Seara, Reuniunea de cântări „Lyra“ a conceitat cu succes în fața unui numeros public al orașului.

— **Procesul lui Désy.** Procesul intentat din partea ministrului-prezident *Lukács*, fostul secretar de stat și acum deputat kossuthist *Désy Zoltan*, pentru calomnie (i-a spus că e *panamist!*), s'a pertractat Luni și Marți la tribunalul din Budapesta. Acusatul a fost declarat *vinovat* și a fost pedepsit cu o lună închisoare și 400 cor. amendă.

— **Nou doctor în s. Teologie.** Duminică în 8 Faur c. a fost promovat dr. în s. Teologie în aula Universității din Budapesta dl *Ioan Roșu*, fost secretar și colaborator al foii *Unirea*. Felicitările noastre.

— **Cununie.** D-soara *Elena Nicoară* din Cincul mare, și d-l *Nicolae Morariu* din Netuș, își vor ținea serbarea cununiei lor, Duminică în 17 Febr. v. (2 Martie n.) — Felicitări!

— **Cancelarie advocațională.** Am onoare a Vă încunoștiința, că mi-am deschis cancelaria advocațională în Șercaia (Sárkány, Fogaraș m). Cu deosebire stimă *Dr. Nicolae Boeriu*, avocat.

— **Moarte dintr'o lovitură de săcure.** În 18 l. c. în comuna Boholț com. Târnava mare, de obicei oamenii iarna merg la pădure, așa și în Boholț au mers mai mulți săteni la pădure ca să-și împărțească lemnele. După împărțirea, câtorva sorți de lemne au venit în sat seara la 8—9 oare și s'au dus la cărciuma lui *Vasile Pologea* unde între *Zosim Maican* și *Petru Popovici* sau schimbat câteva vorbe dușmănoase pentru că *Z. Maican* ar fi căpătat o soarte mai bună de lemne, ca *Popovici*, după plecare din cărcinmă, *Popovici* l'au urmărit pe *Z. Maican* și ca de 100 pași dela cărciumă l'au ajuns pe *Maican* lovindu-l dinapoi cu muchea săcure în cap, de momentan a căzut jos, de unde au fost dus acasă de alți oameni. A 2-a zi la 12 oare au murit, au rămas nevastă tânără și un copil de 8 luni

Popovici este deținut și pus sub cercetare criminală.

— **Misiune Rusească în România.** Ziarul *Ruscoe Slovo* scrie, că țarul va trimite earăși o misiune specială la București. Misiunea aceasta va aduce daruri bogate destinate de suveranul rușilor pentru miniștrii români și pentru toți demnitarii curții, cari au participat la festivitățile împreunate cu primirea marelui duce *Nicolae* și cu predarea bastonului de mareșal pe seama regelui *Carol*.

— **Moartea lui Alexandru Djuvara.** Din București să anunța trista știre despre încetarea din viața a lui *Alexandru Djuvara*, fost în mai multe rânduri ministru. Partidul liberal a pierdut în defunctul pe cel mai marcat membru al său. Organizațiile liberale din țară au primit vestea morții prin următoarea telegramă: *Alexandru Djuvara* a încetat din viață. Inima, mintea, cuvântul său nu ne mai poate ajuta tocmai când sunt vremurile mai grele. *Ioan Brătian* șeful partidului liberal.

— **Pentru flota națională a României** funcționarii Băncilor naționale a României, Comerciale Române, generale Române, Th. Bank of Romain Limitet, de credit Român, Română din Braïla și Românești din Braïla au donat suma totală de lei 7.883.05.

În ședința de la 27 Ianuarie, consiliu de administrație al Băncii Doljului din Calafat, a votat suma de lei 10.000 pentru fondul flotei naționale.

Pe lista cu Nr. 13.795 încredințată d-nei *Adina Em. Costinescu* s'a subscris suma de 10.000, iar pe o altă listă, încredințată tot d-nei *Adina Em. Costinescu* suma de 5.020 lei. Pe lista încredințată farmaciei garnizoanei *Bacău* 12.000 lei; și pe lista încredințată d-nei *Maria N. Filipescu* 1.035.50 lei.

Funcționarii Fundațiunei „Aman“ a primăriei orașului *Craiova* au donat salariul pe o zi în total 2940 lei.

Automobil Clubul Român a dăruit 2000 lei, d-l *E. Lessel* din București 1000

lei, d-l *G. Plagino* 1000 lei și personalul magazinului *I. Sapois* & suma de 2638 lei.

Din prilejul unei întruniri, care a avut loc alaltăeri în Târgoviște s'a colectat pentru flota națională suma de 1.500 lei.

— **Moneda română pe piețele bulgare.** Locuitorii și comercianții din *Rusciuk* au fost încunoștiințați de autorități prin batere de tobe, că începând din 1 Feb. v. înainte moneda românească de argint, nichel și hârtii nu mai e primită pe piață și admisă în comerț. Această măsură a autorităților bulgare, care se interpretează în diferite sensuri de populațiune, a produs o perturbare generală pe piață, întru cât aproape toți comercianții din *Rusciuk* au stocuri însemnate de monede românești, de oare ce banii aceștia mergeau și erau primiți ca și cei bulgărești. Monede românești sunt așa de multe în *Rusciuk* și se obișnuiesc în comerț, încât aproape toate băncile particulare de aci primeau și bani românești în comptul creanțelor lor după piață.

— **O arestare senzațională.** Din București se crie, că în zilele acestea a fost arestat, sub o gravă învinuire, căpitanul de artilerie *Rodrig Goliescu*. Căpitanul *Rodrig Goliescu* este de origine polonă sau rusă. Adevăratul lui nume de familie ar fi *Dobjonsky*, dar l-a schimbat, când a intrat în armata României. Se vorbește, că de vreo două luni ofițerul acesta ar fi fost suspectat și că deseori vizite la statul major, au deșteptat bănueli. Fiind urmărit de aproape, s'ar fi stabilit contactul lui cu doi indivizi streini. În fine, în ziua arestării el era gata să predea acestor agenți, ai unei mari puteri străine, planuri foarte importante. Planurile însă, erau false. S'ar fi stabilit, după arestarea lui, că a convenit să vândă aceste planuri agenților unor puteri streine pentru o răsplată bănească de un milion lei. Faptul arestării pentru un act de trădare pare însă a fi, din nenorocire, adevărat.

„Fluerasul“.

Avem și noi Români o literatură destul de bogată. Vitrinele librăriilor în fiecare lună, eventual chiar și săptămânal sunt împodobite cu celea mai nouă volume apărute. Avem noi atâtea și atâtea reviste unele politico-literare, altele pur literare, altele științifice etc., tot reviste peste reviste, cu un deosebit caracter. Dar n'aveam — cum accentuam într'un Nr. din anul trecut, în „*Olteanul*“ — n'aveam zic o revistă pentru copii, cum n'aveam apoi nici azi o literatură pentru copii.

Urmăresc cu o deosebită atenție literatura pentru copii la popoarele streine. — Francezii, Germanii, Italianii au o literatură vastă pentru copii, au și o mulțime de reviste. Aceea nu e literatură, că să scriu atâtea și atâtea opuri pedagogice. Să nu fiu rău înțeles! Eu înțeleg sub

literatura pentru copii, operele literare scrise anume pentru copii, potrivite cu mintea lor. Un scriitor de un op, anume pentru copii face mai mult decât acela, care înșiră o mulțime de reguli pedagogice. Din acest punct privind lucrul eu pe un *Edmondo de Amicis* al Italianilor îl țin superior lui *Pestalozzi*. An de an citesc și recitesc cartea „*Cuore*“ („*Inimă de copil*“ apărută în trad. românească în „*Biblioteca pentru toți*“ nr. 426—429, costă 90 bani), a scriitorului Italian *Edmondo de Amicis*. E o carte, care te înduioșează pân' la lacrimi.

Cine nu plânge cetind „istoria micului toboșar“, sau „dascălul“, când *Enrigo* merge la tatăl său într'un sat modest, ca să-i facă o vizită bătrânului său fost dascăl, care acum trăește într'un sătuleț îndepărtat uitat de toți elevii lui de odinioară.

Ce literatură pentru copii avem însă noi Români? Celea vre-o câteva volume de pedagogie, opul „*Ionel*“ a d-lui profesor *V. Gr. Borgovanu*, câteva volume de povești, ear dintre cărțile mai nou apărute volumul de povestiri „*Familia Roademult*“ scris de d-l *Florian Cristescu*, institutor în *Turnu Măgurele*, și volumul de versuri

„*Pentru copii*“ a d-nei *Elena Farago* — *Fatma* dela *Craiova*.

Asta e toată literatura noastră românească pentru copii! D-zeu știe ce poate fi cauza acestui indiferentism, la noi Români! Poate, că vor veni cu timpul și zile mai bune. Oare când vom avea noi Români un *Edmondo de Amicis*, sau un *Servérine*, de-a Francezilor?!

Avem în schimb o revistă cu care într'adevăr ne putem mândri. E revista „*Fluerasul*“. De mult să simte lipsa unei astfel de reviste, care poate să-și ocupe un loc de frunte printre revistele streine. E o revistă deamă de admirat. Pe coperta ei e principele *Nicolae*, „un mândru ciobănaș, din fluer doinaș“. Revista stă sub patronajul a *A. S. R.* principelui *Nicolae*. Câte foloase aduce această revistă, e de prisos să mai amintesc! Amintesc ceva numai despre noi *Ardelenii*.

În școlile noastre populare să propune mult limba ungară, băiatul trăește aproape izolat cu totul, n'are de cetit o revistă bună românească, n'are o carte frumoasă. I-a să-l privim apoi pe băiețel, ajuns în oraș. Aici cu atât mai puțin nu să îm-

„Dela Asociațiune“

Nr. 350—1913.

AVIZ.

Domnul Vasile Stroescu a binevoit a dona Asociațiunii spre distribuire un număr mai mare de exemplare din următoarele cărți:

Dr. Ioan Lupaș, Mitropolitul Andreiu Baron de Șaguna. Iuliu Enescu, Cooperativele sătești. Dr. Ioan Mateiu, Din carnetul unui dascăl.

Aceste cărți se distribuie gratuit bibliotecilor Asociațiunii și bibliotecilor parohiale și școlare.

Cei ce doresc să primească cărțile de mai sus, sunt invitați să trimită birvului Asociațiunii o cerere, însoțită de 80 bani cheltueli de poștă, cari se pot trimite în mărci poștale.

Biroul Asociațiunii.

Sibiu (Nagyszeben) Str. Șaguna Nr. 6.

Convocare.

Pe baza hotărârii luate în ședința direcțiunii și în conformitate cu §-ul 44 din statute să convoacă prin aceasta

a XIII-a adunare generală ordinară

a „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu“ pe Duminică în 23 Februarie n. 1913 la oarele 11 a. m., în localitățile „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“ (Strada Bruckentat Nr. 17, etaj), cu următoarea

Ordine de zi:

1. Prezentarea raportului general pro 1912.
2. Cenzurarea și aprobarea rațiunilor pro 1912.
3. Incuviințarea acvirării (cumpărării) obiectelor întreprinderi de înmormântări (pompe funebre) și în legătură, aprobarea hotărârii direcțiunii referitoare la îndatorirea membrilor de a se folosi la cazuri de înmormântări de aceasta întreprindere a Reuniunii.

bie priieji a ceti românește. Te doare inima când auzi pe doi Români conversând: „astăzi facem *dolgozat* din *magyar* și din *la tin*“, sau „am căpătat un *elégéséges* din *szántan*“ etc. Așa trăește apoi bietul băeat de Român, fără de-a avea o dragoste și atrage față de literatura noastră românească cetind în schimb pe Posa bácsi și pe căți Tanda Manda! Da, e umilul adevăr! Dacă în copil nu e sădită și cultivată de când e mic dragostea de limba, literatura și obiceiurile noastre românești, acela mai târziu cu greu o va iubi, cu greu o va înțelege și îndrăgi.

Neajunsurile acestea le va suplini și la noi Ardelenii revista „Fluerașul“, care cuprinde număr de număr istorioare morale, naționale, poezii patriotice etc. Cetind băeatul revista aceasta încetul pe încetul să trezește în el ambiția, că el e român și român vrea să fie până la moarte! E frumoasă apoi în revista asta pagina copiilor în care să pun desemne făcute de copii. Prin asta să desvoaltă în ei arfa și devin mulți din ei adevărați artiști. Am găsit apoi poezii, scrise de copii, în cari îi urează pretinului lor „Fluerașul“, ca să ajungă ani mulți! E o revistă, care nu trebuie să lip-

4. Eventuale propuneri independente.
5. Verificarea sumarului adunări generale.

Invităm la acesta adunare pe toți membrii Reuniunii noastre.

Sibiu, 13 Februarie 1913.

Direcțiunea „Reuniunea române de înmormântare din Sibiu“.

Pant. Lucaș Victor Tordășianu
prez. director. secretar.

POEZII DIN POPOR.

Adunate de Valeriu Crișian, teolog Blaj.

Hai mândro cu mine-n lume
Și maicăta nu-i mai spune.
Și ia-ți haine pentru pat
Și hai cu mine'n Bănat,
Că Bănatu-i țară bună
Sunt doi popi și ne cunună.
Acolo's doi popi uniți
Și cunună doi iubiți.
Acolo's doi neuniți,
Cari nu cunună veri și frați!

*

Astă-seară-i luna-n nor
Eși mândruțo la pridvor,
De-mi dă guriță, că mor.
Eși mândruțo de-mi dă gură,
Că de nu-ți dau foc la șură.
Și la șură și la casă
De mine nu scapi nearsă!

*

De-ar fi lăsat Dumnezeu
Ce iubești să fie al tău.
Dar D-zeu a lăsat
Ce iubești, să părăsești
Și să i-ai ce nu gândești!

*

Mândrii-naltă și buzată
Neunsă, nepeptănată,
Pune-i clopotu de buze
Și-o îndreaptă-n cucuruze!

sească din casa nici unei familii cu copii.

Revista „Fluerașul“ are ca deviză, să sădească în inimile micuților cetitori dragostea față de lege, limbă și neam, să plivească din sufletul copilului — prin istorioare morale — toate buruenile caracterului și să crească din ei oameni morali și oameni de caracter. El este deci ca o mamă bună, care poartă de grije băeatului plecat de lângă sinul ei și care băeat acum poate trăește departe de iubita sa maică. Revista „Fluerașul“ apare la București, Str. Oțetari Nr. 6 și costă numai 6 lei pe an.

Revista „Fluerașul“ va fi aceea, care va suplini golul acesta, ce se simte demult timp în literatura noastră românească. Ea este prietenul acela bun și nedespărțit, care îl conduce pe băeat pe toate cărările vieții. Eu o recomand cu toată căldura mamelor, cari își iubesc copii și cari voese să le dee copiilor lor o revistă bună și mai pre sus, folositoare!

Crin.

Zis-o maica cătră mine,
Să nu dau gură la nime.
Cine dracu poate face,
Să nu-i dau la care-mi place!

Auzite dela Niculae Boeriu, bărbat din Veneția de jos, comit. Făgăraș.

CĂRȚI, FOI ȘI REVISTE.

A apărut Nr. 4. Anul XV-lea, din „Foaia Școlastică“, prețioasa revistă pedagogică, organ al Reuniunilor învățătorilor gr.-cat. Archidiecezani. Redactor resp. Ioan F. Negruțiu. Apare în 1 și 15 fiecărei luni afară de Iulie și August. Abonamentul pe an 6 cor., pentru România 10 cor. Are un cuprins bogat, de 32 de pagini. Sumarul: Redacția: învățătorii și noul proiect de salarizare. Dr. V. Seni: Critica unei lecții (IV). Alexandru Borza: Biologia florilor. Ioan Ciocărlan: Din alte vremuri, schiță. Informațiuni: Conferența învățătorilor români. — Reuniunea învățătorilor sălăgeni. — Orfelinatul învățătorilor. — Manuale oprite. — Asociațiunea.

A apărut No. 23 Anul XII din vechea și excelenta revistă ilustrată Sănătatea și Viața Fericită cea mai instructivă și distractivă revistă pentru familii. Fiecare număr conține 32 pagini mari bogat ilustrate. Un număr 30 bani. — Abonamentul anual 6 lei. — Redacția și Administrația: Sănătatea, Str. Triumfului 9, București.

Am primit la redacția foaiei noastre „Fluerașul“ revistă ilustrată pentru copii, Anul II. Nr. 9. Fondator: Florian Criștescu, Directori-proprietari: N. Tofanovici, I. Irimescu-Cândești. — Apare de 2 ori pe lună. Abonamentul 6 lei pe an, un număr 30 bani. Redacția și administrația: București, str. Oțetari 6. Revista este tipărită pe hârtie velină, cu multe ilustrațiuni pentru copii și cu articole scrise de scriitorii cei mai buni pretini ai copiilor. Revista Fluerașul e cea mai bună foaie pentru copii, și face multă liniște în casele familiare cu copii.

Redactor respons. Constantin Popp.

Publicațiune.

Crășma și bolta comunală din comuna Voivodenii mari la o poziție bună, între două drumuri principale comunale și comitatense cu bună frecvenție. Vânzare zilnică este de 40—50 cor. Cel mai bun loc potrivit pentru negoțul de bucate. Din cauza îmbolnaviri nu o mai pot conduce, pe mai mulți ani o predau în arândă din mână liberă. În boltă să află diferite mărfuri țărănești, precum și beuturi, cântare, butoaie și totfelul de măsurii necesare pentru ambele afaceri.

Informațiuni mai detaliate doriții își pot afla tot acolo la

Vartolomeiu Streja

Voivodeni mari, (comit. Făgăraș.)

De vânzare!

6 căruță pe arcuri în bună stare cu covăltir de piele, cu două zițuri de piele, asemenea în stare bună. Se poate aplica și pe sanie, având și talpele de lipsă, să vinde cu preț moderat.

Informațiuni se pot lua la administrația acestei foi.

„Olteanul“, foaia săptămânală socială, culturală și economică să află de vânzare la tutungeria Gh. A. Dușescu, București, Calea Victoriei 113. (vis-à-vis de piața Amsei).

Misoginul

— Roman italian. —

(25).

Trad. de Valeriu Crișian.
(Urmare).

În dormitor era întunec, a aprins lampa și a văzut că bunică sa era amețită. Prin sufletul lui a trecut un fior rece și plângând o agrăi pe bunica lui, care zăcea în nesimțire.

— Bunică ! Bunică !

VII.

La răscruci.

Era o zi caldă, ferbinte de vară.

Aurel să plimba pe unul din drumurile acelea, care duc din Cero peste deal la Laveno. Oare-când drumurile aceste erau mai largi, mai îngrijite, pe cari le-a fost săpat ostași austrieci, cari tăbărau în țară, dar după-ce acești streini au fost scoși afară, crescuse pe drum iarbă și polomidă. Lui Aurel îi plăcea drumul acesta. Și acum umbla pe acolo. Mai târziu s'a obosit și s'a așezat pe pajiștea din marginea unei păduri, să se odihnească.

Deja mai multe zile, așa-i trecea timpul: a cunoscut toate locurile astea, a bătut toată cărarea și deja cunoștea toate locurile de așa, că să putea pune de călăuz, pentru streini.

Nu să simțea bine acasă, ceea-ce a provenit de-acolo, că între donna Marta și doamna Borîș relațiile de pretinie au devenit prea intime. Cele două femei să întâlneau după amiaza și până seara nu să mai despărțeau. Câte odată mergea la plimbare, alte ori ședeau pe banca dinaintea căsii.

Contelui i-a venit să creadă, că se refugiază dinaintea ori-cărei întâlniri. Cu toate că putea să recunoască și el, că îi plăcea să converseze seara cu d-șoarele Borîș.

Acestea convorbiri adese le întrerupea morbul doamnei Marta. Bătrâna, când o cuprindeau câte un acces astmatic, să stăpânea cât putea, mergea acasă, să culca și astfel și mica societate să disolva mai timpuriu. Altă-dată când să simțea rău, trimețea vorbă înainte vecinilor. Așa a făcut și în seara trecută. Simțindu-se cam rău s'a culcat. Aurel a îngrijit-o, după aceea a lăsat-o sub îngrijirea Camillei, ear el s'a dus să le spună, că astă-seară dânsa nu poate veni afară, căci e bolnavă.

S'a dus la familia inginerului, dar' nu a aflat acasă, s'a dus la o plimbare cu barca. Aurel, în speranța că le va întâlni, în drumul spre casă, s'a dus și el spre țărmurul lacului. Când a ajuns acolo a văzut din depărtare o barcă, ce să legăna pe valurile azurii a lacului.

S'a fost urât deja să mai stee la marginea lacului, de aceea era chear gata de

a să întoarce, când de-odată un glas îi zice :

— Bună-seara, d-le grof !

Imberido, care îndată a recunoscut glasul Melaniei, s'a uitat împrejur. Atunci a observat pe copila, care stătea în ușa casei luntrașului Ferdinand, Aurel s'a dus la ea și a salutat-o respectuos.

— Cum d-șoară ? D-ta ești pe aici ?

— Da, închipue-ți numai, e mai mult de zece minute de când aștept aici pe bătrânul Ferdinand, Măria-Sa însă așa să vede că'-și petrece în vre-un han. Acum am trimis după el pe femeia sa, dar așa să vede, că și femeia stă acolo gură-cască. Ași vrea să merg după mama. Așa să vede, că nu mai vine...

Aurel s'a angajat să mâne el luntrea în locul luntrașului Ferdinand. Acest angajament l'a primit Melania, după aceea s'au suit amândoi în luntre.

Au plecat înainte și fiind-că Melania tăcea, Aurel, pe care îl impresionase foarte mult liniștea, farmecul acestui ținut, și amurgul inserării, încă a stat tăcut.

Barca d-nei Borîș fiind-că să depărta tot mai tare, Aurel trăbuia să lopăteze din răspuțeri.

(Va urma).

Prima Tipografie Română

a lui

Constantin Popp

Făgăraș, Vâr-tér Nr. 47, (casele I. Peia).

Tipografia execută ieftin și conștiincios :

Acțiuni. — Afize. — Bilanțuri.	de depuneri. — Necroloage
Bilete de cununie. — Bilete	Note. — Obligațiuni. — Per-
de logodnă. — Bilete de viz-	cepțiuni. — Protocoale. —
ită. — Broșuri. — Circu-	Programe. — Statute, și di-
lare. — Convocări. — Chi-	ferite tipărituri dela cele
tanțe. — Cuverte cu firma.	mai simple până la cele
Erogațiuni. — Invitări. —	mai fine și mai moderne,
Jurnale de bancă. — Libele	— cu prețuri moderate. —

Comandele din afară se efeptuesc repede.

La tipografia se află pentru ambele confesiuni tot felul de tipărituri oficioase pentru agendele bisericești și școlare; cărți de școală și de literatură populară, revizite de scris, etc

Rog On. public pentru sprijinirea binevoitoare și a mă onora cu prețurile comande, cari mă voi da toată silința de ale esecuta cu gust, prompt și

▶ cu prețuri reduse, fără concurență. ◀

Toate comandele, scrisorile private, mandatele cu bani abonamentele foaiei „OLTEANUL“ sunt a se adresa la

Constantin Popp

proprietar de tipografie.

„Călindarul Asociațiunei“
de pe anul 1913

se află de vânzare cu 30 bani (15 cr.)

la administrația foaiei noastre.

OSPĂTĂRIE NAȚIONALĂ, BUCUREȘTI.

Strada Academiei Nr. 21, aproape de Bulevardul Carol.

I să recomandă tuturor pasagerilor și excursioniștilor din țară, cei-ce vizitează capitala București a cerceta în strada Academiei nr. 21

„Ospătăria Enache“

a compatriotului nostru Oltean, aranjată din nou cu tot confortul, două sale și o curte pașioasă, unde să poate căpăta cea mai bună și aleasă

BUCĂTĂRIE NAȚIONALĂ.

Diferite Vinuri indigene și streine.

Bere bună de Bragadiru.

Diferite beuturi igienice și țuică curată.

Serviciu culanț.

Prețuri moderate.

Cu stimă

GHEORGE CISMAȘIU

Ospătăria Națională, București.

La tipografia noastră se află de vânzare următoarea:

Cultivarea viei și manuarea vinului și morburile și vindecarea lor, de Daniil D. Grawr, învățator și propr. de vii, absl. de cursul de vierit din Bihardioszeg și cursul de pivnițarit din Budafok. Carte abrob. și vevăzută de ministrul reg. ung. de agricultură. Prețul 2 cor. + porto.

Logodna dela Sfântu Ion, dramă populară în 4 acte de Augustin Szilágyi, prețul 1 cor. 20 b., + porto.

Țiganul la peșit, comedie populară într'un act în versuri și hazlie, de Emanoil Corfariu cantor. Prețul 16 fileri.

Țiganul la popit, piesă teatrală în trei acte în versur. și hazlie, de Em. Corfariu cantor. Prețul 50 fileri.

Cântece din vremea veche, culesse de Gh. Tulbure ases. cons. Edit. tipogr. C. Popp, Făgăraș. 40 fill.

Au pecat la târg de vite, dialog, pe Em. Suciu, inv. Prețul 30 fill.

„GRANIȚERUL“ cassă de economii, societate pe acțiuni, în Herseni.

CONVOCARE.

P. T. Domnii acționari ai casei de economii, „Grănițerul“ societate pe acțiuni în Herseni, să invită în sensul statutelor la a

IV-a Adunare generală ordinară,

ce se va ținea în 6 Martie st. n. 1913, la 1 oară după prânz în localul băncii, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării generale prin președinte.
2. Numirea notarului adunării și a lor 2 membri de încredere.
3. Prezentarea bilanțului încheiat cu 31 Decembre 1912.
4. Raportul direcțiunii și a comitetului de supraveghere, despre gestiunea societății pe anul 1912, și împărțirea profitului curat.
5. Darea absoluturului.
6. Alegerea întregului comitet de supraveghere cu mandat pe trei ani.
7. Alegerea președintelui.
8. Alegerea cassarului și a contabilului.
9. Statorirea lefelor funcționarilor.
10. Statorirea chiriei.

NB. Domnii acționari ai casei de economii „Grănițerul“ societate pe acții în Herseni, cari doresc a lua parte la aceasta adunare, în persoană sau prin plenipotențiați, au ași depune acțiunile și plenipotențele la cassa societății, cel mai târziu până la 5 Martie st. n. a. c. la 12 oare din zi.

Herseni, în 18 Februarie 1913,

DIRECȚIUNEA.

CONTUL-BILANȚ cu 31 Decembre 1912. — MÉRLEG-SZÁMLA 1912. Deczemb. 31-ével.

ACTIVE. — VAGYON.		Cor. fil.	PASIVE. — TEHER.	
Cassa în numărar. — Pénztár készlet . . .		1453.60	Capital social . . . — Részvénytőke . . .	22,250.—
Cambii de bancă. — Bank váltók . . .		96,185.—	Fondul de rezervă. . . — Tartalék alap . . .	42,23.99
Diversi debitori — Különböző adósok . . .		2,292	Depuneri spre fructificare — Betétek . . .	40,616.51
Mobiliar . . . — Felszerelés . . .	290.56		Reescont . . . — Visszleszámitolás . . .	26,125.—
după amortizare de 10% — 10% tör-			Interese tranzitoare anticipate. — Átmeneti kamatok	1,527.39
lesztés után	29.06	261.50	Dividende neridicate . . — Fel nem vet osztalék	62.—
			Profit curat . . . — Tiszta nyereség . . .	3,308.13
		98,113.02		98,113.02

CONTUL PROFIT și PERDERI. — VESZTESÉG és NYERESÉG SZÁMLA.

EȘITE. — KIADÁSOK.		INTRATE — BEVÉTELEK:	
Interese: . . — Kamatok:		Interese: — Kamatok:	
la depuneri spre fructificare — betétek után	2,386.87	de la cambii escontate . . — leszámitolt váltók után	9,486.23
la reescont . . — visszleszámitoltaváltók után	2,293.35		
Spese: . . — Költségek:			
spese de birou . . — irodai költségek	349.59		
salarii . . . — fizetése	445.—		
Contribuțiuni: — Adók:			
directă . . . — egyenes . .	435.54		
10% după interesele depunerilor —			
10% betéti kamat után	238.60		
Amortizare: — Leírás:			
10% din mobilier — 10% leírás a felszerelésből . .	29.06		
Profit curat . . — Tiszta nyereség . . .	3,308.13		
	9,486.23		9,486.23

Herseni, la 31 Decembre 1912.

Herszény, 1912 December hó 31-én.

DIRECȚIUNEA:

Vasile Grosu, Ioan Judele

AZ IGAZGATÓSÁG:

Simion Lie, Ilie Judele.

Subscrisul comitet de supraveghere am revăzut conturile prezente și acelea le-am aflat exacte și în consonanță cu registrele. Alulirt felügyelő bizottság ezen mérleg-számlákat megvizsgálta és rendben találta s az intézet könyveivel összhangzóan.

David Andreaș, David Lie

Ioan Rinea, George Lie.

Zarafia compatriotului nostru oltean a d-lui
Dumitru Pop (Dejenariu)
 din Brașov, strada Hirscher (teatru)
 o recomandăm tuturor aceloră cari merg sau să reântore
 din România.

Anunțuri și Reclame

să primesc la administrația foaie
 cu prețurile cele mai ieftine.